

aan Vereniging Nationale Monumentenorganisatie
t.a.v. het bestuur
Ruijsdaelplein 6
1411 RD Naarden

datum

13 oktober 2021

Kenmerk

10.495-ar-131021

behandeld door

#####

betreft Assurance-rapport.

Geacht Bestuur,

Hierbij doen wij u het assurance-rapport bij de door ons gewaarmerkte
"Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de
koopovereenkomst" van de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie
te Naarden toekomen.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Abel accountants B.V.
Namens deze:

H.J.M. Boeren AA

Abel Accountants bv

Gasthuispoort 6

5211 DS 's-Hertogenbosch

t. 073 6100116

www.abelaccountants.nl

info@abelaccountants.nl

KvK 51770091

btw NL8501.63.237B01

kenmerk

10.495-ar-131021

Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie en Raad van Toezicht van Stichting Monumenten Bezit

Ons oordeel

Wij hebben de bijgevoegde en door ons gewaarmerkte "Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de koopovereenkomst" onderzocht.

Naar ons oordeel geeft de "Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de koopovereenkomst" van de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie te Naarden de in alle van materieel belang zijnde aspecten juist weer, in overeenstemming met de voorwaarden zoals vastgelegd in de koopovereenkomst d.d. 18 december 2015.

De basis voor ons oordeel.

Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3000A Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle en beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten) en de bepalingen van de koopovereenkomst d.d. 18 december 2015.

Deze opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek'. Wij zijn onafhankelijk van de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie zoals vereist in de verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring.

De "Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de koopovereenkomst" is opgesteld voor de Minister van Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties met als doel de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie in staat te stellen te rapporteren over de naleving van de koopovereenkomst aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties en de Tweede Kamer. Hierdoor is de "Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de koopovereenkomst" mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden.

Ons assurance rapport is derhalve uitsluitend bestemd voor de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties en de Tweede Kamer en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

kenmerk

10.495-ar-131021

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur van de Vereniging Nationale Monumentenorganisatie is verantwoordelijk voor het opstellen van de “Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de koopovereenkomst”, in overeenstemming met de relevante bepalingen van de koopovereenkomst d.d. 18 december 2015.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen, meten of evalueren van “Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de koopovereenkomst” mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van ons onderzoek dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons onderzoek is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens ons onderzoek niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij passen de ‘Nadere voorschriften kwaliteitssystemen’ (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Ons onderzoek bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de “Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de koopovereenkomst” afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van assurance-werkzaamheden en het verkrijgen van assuranceinformatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor het onderzoek met als doel assurance-werkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

's-Hertogenbosch, 13 oktober 2021.

Abel accountants B.V.
Namens deze:

H.J.M. Boeren
Accountant-Administratieconsulent

Verklaring omtrent naleven specifieke elementen uit de koopovereenkomst

Deze toelichting is opgesteld in het kader van de jaarlijkse audit conform de Koopovereenkomst Staat- NMo en NMo-SMB. De informatie die is opgenomen in deze toelichting is ontleend aan het jaarverslag 2020 zoals opgesteld door het bestuur d.d. 30 juni 2021.

Overdracht van de monumenten (art. 20.1)

Het op 15 januari 2016 door het Rijk aan de NMo geleverde pakket monumenten is op dezelfde datum in zijn totaliteit ondergebracht in de Stichting Monumenten Bezit (SMB). Zoals in de Koopovereenkomsten is overeengekomen, heeft de SMB de intentie de monumenten als pakket bijeen te houden, maar zij is bevoegd om bij uitzonderlijke bedrijfseconomische redenen, die geen afbreuk mogen doen aan de afspraken in het Principeakkoord, een monument over te dragen aan een aangesloten lid van de NMo, etc....". Deze situatie heeft zich gedurende 2020 niet voorgedaan, zodat de gehele monumentenportefeuille intact is gebleven conform artikel 20.1 en artikel 20.2 van de Koopovereenkomst.

Instandhoudingsbijdrage (art. 4.3)

De overdracht van de monumenten is gepaard gegaan met een instandhoudingsbijdrage ar EUR 60.520.500. Deze instandhoudingsbijdrage is belegd met in achtneming van de in het Beleggingsstatuut vastgelegde regels. Dit beleggingsstatuut is in juli 2016 met de Tweede Kamer gedeeld.

De instandhoudingsbijdrage is na ontvangst in 2016 aan het bestemmingsfonds instandhoudingsbijdrage toegevoegd. Aan dit bestemmingsfonds is een beperkte bestedingsmogelijkheid gegeven. Dat wil zeggen dat het rendement van dit fonds tot 2% alleen voor beheer en onderhoud van de overdragen monumenten mag worden gebruikt.

In 2018 is een ontvangen instandhoudingsbijdrage voor de Oostkerk in Middelburg ad EUR 2.000.000 aan de in 2016 ontvangen instandhoudingsbijdrage toegevoegd. Er heeft in 2020 geen onttrekking aan de instandhoudingsvergoeding plaatsgevonden.

Hieronder wordt het verloop van de instandhoudingsbijdrage weergegeven¹:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	62.520.250	62.250.250
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	<u>62.520.250</u>	<u>62.520.250</u>

Vermogensbeheer (art. 20.2)

Zoals beschreven wordt het vermogensbeheer van de NMo geregeld door het in juli 2016 met de Tweede Kamer gedeelde Beleggingsstatuut. Daarin is het beleggingsbeleid van de NMo vastgelegd en tevens op welke wijze het bestuur en de directie van de NMo op beheerste wijze invulling geven aan de realisatie van de Beleggingsdoelstelling met in achtneming van de statutaire verenigingsdoelstelling. Dit Beleggingsstatuut is in 2015 en begin 2016 opgesteld naar aanleiding van de overeenkomst tussen het Rijk en de NMo waarbij het Rijk 29 monumenten overdroeg aan de NMo tezamen met een instandhoudingsvergoeding van totaal EUR 60.520.250.

Over het boekjaar 2020 is er een positief rendement van EUR 2.263.865 behaald met het beleggen van de hierboven genoemde instandhoudingsvergoeding.

¹ Bron: Jaarrekening 2020 Nationale Monumentenorganisatie

Dit rendement is als volgt verdeeld over de verschillende reserves binnen de NMO²:

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	EUR	EUR
Resultaat uit beleggingen boekjaar	2.263.865	7.498.919
Afdracht Monumentenbezit	-1.325.632	-1.292.039
Dekking organisatiekosten 2020	-132.563	-129.203
Indexering bestemmingsfonds instandhoudingsbijdrage (=toevoeging bestemmingsreserve indexering instandhoudingsbijdrage)	-861.660	-1.679.650
Mutatie bestemmingsreserve beleggingen	<u>-55.990</u>	<u>4.398.027</u>

In overeenstemming met de voorwaarden zoals deze zijn vastgelegd in de koopovereenkomst (art. 4.4) voor de 29 monumenten, wordt 2% van de instandhoudingsvergoeding, zijnde EUR 1.325.632 aan de SMB afgedragen echter nu ten behoeve van het onderhoud van 30 monumenten. In dit bedrag is tevens opgenomen een afdracht voor de eind 2018 verworven Oostkerk. Deze afdracht wordt op dezelfde wijze berekend gelijk de afdracht over de eerder verworven 29 monumenten.

Achterstallig onderhoud (art. 22.1)

Vanuit het rijk is bij de overdracht van de monumenten een bedrag van EUR 3.000.700 meegeven aan de NMO ten behoeve van het achterstallig onderhoud aan de 29 monumenten.

De NMO heeft dit bedrag in 2016 overgedragen aan de SMB, zodat het ingezet kan worden ten behoeve van het uitvoeren van achterstallig onderhoud aan de monumenten.

In 2020 zijn er geen middelen ingezet die uitsluitend voor de in 2016 verworven 29 monumenten zijn besteed. De uitvoering voor het resterende deel heeft met name betrekking op herbestemming van monumenten. Per monument is inmiddels een onderhoudsstrategie opgesteld waarin het uitzetten van het resterend achterstallig onderhoud is opgenomen. Regulier onderhoud aan deze monumenten is reeds uitgevoerd. Alle achterstallige (groot)onderhoudswerkzaamheden zijn in een meerjarenplanning opgenomen.

Hieronder wordt het verloop van de bijdrage achterstallig onderhoud vanuit de SMB weergegeven ³:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	1.494.000	1.681.000
Besteed aan achterstallig onderhoud	-	-187.500
	<u>1.494.000</u>	<u>1.494.000</u>

Beheer 29 (+ 2) monumenten

In 2020 geïnvesteerd in het bereiken en betrekken van het publiek bij het werk van Monumentenbezit. Naast de uitvoering van de onderhouds- en restauratieprojecten is het publiek een derde laag dat essentieel is voor het beheer en behoud van het erfgoed. Dit uit zich in twee concrete projecten; De Gele Loods en Trompenburgh. Door ook deze expertise binnen de projecten in eigen beheer te hebben, ontstaat er naast de historische laag nog een derde laag ten aanzien van de binding met de monumenten.

In het verduurzamen van de gehele portefeuille is een eerste stap gemaakt. Het is een vast onderdeel bij restauratie en herbestemming. Ook dit is direct terug te zien bij de hierboven genoemde projecten. De opgedane kennis over de monumenten, zowel historisch als technisch, over de monumenten, staat aan de basis van de toekomstige keuzes bij het doen van ingrepen.

² Bron: Jaarrekening 2020 Nationale Monumenten Organisatie

³ Bron: Jaarrekening 2020 Stichting Monumenten Bezit

Afgelopen jaar is veel aandacht uitgegaan naar de impact van corona. Veel huurders zijn door sluiting niet in staat gebleken om aan de huurverplichting te voldoen. Monumentenbezit is niet in aanmerking gekomen voor enige steun, net als een aantal huurders. Alsnog is een huurkorting gegeven, dat gefinancierd is uit de algemene reserve.

Contact

De SMB is voor haar huurders bereikbaar via het algemene telefoonnummer en via de info-mail. De mail is zowel intern als op afstand in te zien door de werknemers van de SMB en wordt dagelijks gelezen. Vanuit de info kunnen de mailtjes naar de betrokken collega's worden gedirigeerd of direct beantwoord. Het algemene nummer is ten alle tijde doorgeschakeld naar een van de projectleiders. De SMB is te allen tijde bereikbaar voor calamiteiten.

Vraagafhandeling

Afhankelijk van de aard van de kwestie wordt de behandeling hiervan opgepakt door de directie, projectleider of bouwkundig adviseur. De vragen worden wanneer mogelijk mondeling beantwoord. De verantwoording over de objecten van de SMB is verdeeld over de projectleiders. Wanneer actie ondernomen moet worden naar aanleiding van een vraag pakt de betrokken collega dit zo snel mogelijk op en informeert de huurder over een planning en opvolging. Bij opdrachtverlening voor klachten en onderhoud wordt de huurder wanneer mogelijk direct in contact gebracht met een vaste aannemer welke op zijn beurt rapporteert aan SMB. Tevens hebben vaste huurders de beschikking over het mobiele nummer van de betrokken collega of de directie.

Op dit ogenblik is de omvang van het loket 5,6 fte. Dit houdt in dat er altijd iemand aanwezig is om indien nodig snel te kunnen schakelen.

Bijlage 1 Lijst van de 29 monumenten die van het rijk zijn verworven:

1. Aardenburg, *Sint Baafskerk*
2. Aduard, *Abdijkerk*
3. Apeldoorn, *Gedenknaald Koning Willem III*
4. Doetinchem, *Kasteel De Slangenborg*
5. Goedereede, *Lichttoren*
6. Heemskerk, *Slot De Assumburg*
7. Heemstede, *Gedenknaald Manpad*
8. Heiligerlee, *Monument Graaf Adolf*
9. Hoorn, *Westfries museum*
10. IJsselstein, *Kasteeltoren*
11. Kampen, *Gotisch Huis*
12. Katwijk, *Kapel met grafmonument van Lyere*
13. Medemblik, *Kasteel Radboud*
14. Naarden, *Spaanse Huis*
15. Naarden, *Vesting Naarden*
16. Nijmegen, *Kronenburgertoren*
17. Oostvoorne, *Stenen Baak*
18. Oosterhout, *Ruïne van Strijen*
19. Oostvoorne, *Ruïne Jacobaburcht*
20. Rijswijk, *Gedenknaald*
21. 's-Gravenland, *Trompenburgh*
22. Sandpoort Zuid, *Ruïne van Brederode*
23. Utrecht, *Pandhof Sint Marie*
24. Veere, *Onze-lieve-Vrouwekerk*
25. Veere, *Schotse huizen*
26. Voorhout, *Ruïne van Teylingen*
27. Zaltbommel, *Maarten van Rossemhuis*
28. Zierikzee, *Sint-Lievensmonstertoren*
29. Zwolle, *Sassenpoort*